

Πάνω από 5.000.000 σε μία δεκαετία!

Ρεπορτάζ: Σταυρος Λυγερος Καθημερινή 10-05-2009

Η πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων προκάλεσε στη δεκαετία 1990 ένα μεγάλο κύμα λαθρομετανάστευσης από ανατολικοευρωπαϊκές χώρες προς την Ελλάδα. Οι ροές αυτές δεν έχουν σταματήσει, αλλά τα τελευταία χρόνια είναι σαφώς μικρότερες. Αντιθέτως, διογκώνονται με εντυπωσιακό ρυθμό οι ροές λαθρομεταναστών από ισλαμικές χώρες, κυρίως από το Ιράκ, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, το Μπανγκλαντές, την Παλαιστίνη, την Σομαλία και την Ερυθραία.

Οι Ανατολικοευρωπαίοι λαθρομετανάστες, που σε μεγάλο βαθμό έχουν πια νομιμοποιηθεί, λόγω πολιτισμικής ταυτότητας και τρόπου ζωής, έχουν εισέλθει σε τροχιά κοινωνικής ενσωμάτωσης. Δεν αναμένεται να συμβεί το ίδιο με την συντριπτική πλειοψηφία των μουσουλμάνων. Πρώτον, επειδή η πολιτισμική - θρησκευτική τους ταυτότητα δεν διευκολύνει την ενσωμάτωσή τους, όπως έχει αποδείξει και η πείρα με παλαιότερες μουσουλμανικές κοινότητες σε δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Δεύτερον, επειδή ο αριθμός τους στην Ελλάδα είναι ήδη πολύ μεγάλος και ζουν σε ιδιότυπα γκέτο.

Οι λαθρομετανάστες εισέρχονται στην Ελλάδα με πολύ διαφορετικούς τρόπους. Μία μειοψηφία (κυρίως Αιγύπτιοι) φθάνει με πλοία στα νότια παράλια της χώρας. Αρκετοί λαθρομετανάστες έρχονται με ποταπόρα φορητά πλοία, που τους αποβιβάζουν σε έρημες ακτές ανά την επικράτεια. Ορισμένοι (κυρίως Πακιστανοί) έρχονται αεροπορικώς, συνήθως από χώρες του Κόλπου, εφοδιασμένοι με πλαστά έγγραφα ότι δήθεν εργάζονται στην Ελλάδα. Ο μεγάλος όγκος, όμως, διοχετεύεται στην Ελλάδα μέσω Τουρκίας με τους εξής τρόπους:

- Πρώτον, με βάρκες και πλοία από τα μικρασιατικά παράλια στα νησιά του Αιγαίου, ενίοτε και δυτικότερα. Όταν εντοπίζονται, βουλιάζουν τις βάρκες, γεγονός που υποχρεώνει τους λιμενικούς να περισυλλέξουν τους ναυαγούς. Συνήθως, οι δουλέμποροι διαφεύγουν με ταχύπλοα.

- Δεύτερον, μέσω του Εβρου. Ορισμένοι εισέρχονται με λεωφορεία, που έχουν διπλή οροφή. Άλλοι εισέρχονται με βάρκες στο Δέλτα του ποταμού. Οι περισσότεροι διασχίζουν τον ποταμό από καθορισμένα σημεία με την συνοδεία ένοπλων οδηγών. Τα καραβάνια αυτά συχνά προειδοποιούν με ταμπούρλα τα στρατιωτικά φυλάκια, προκειμένου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες συναντήσεις! Αυτό σημαίνει, βεβαίως, ότι στο κόλπο είναι πολλοί.

- Τρίτον, μέσω της χερσαίας διαδρομής Τουρκία - Βουλγαρία - Ελλάδα.

Επειδή μόνο ένα ποσοστό συλλαμβάνεται, οι αριθμοί (ανά έτος) όσων εισήλθαν παρανόμως στην Ελλάδα είναι πολλαπλάσιοι όσων γράφονται στον γράφημα. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την μεγάλη αυξητική τάση, το γεγονός ότι έρχονται πια ολόκληρες οικογένειες και τον πολύ υψηλό δείκτη γεννητικότητας, το πρόβλημα των λαθρομεταναστών σε μερικά χρόνια θα έχει προσλάβει εφιαλτικές διαστάσεις. Εάν συνεχισθεί η ροή με το σημερινό ρυθμό, οι μουσουλμάνοι λαθρομετανάστες στην Ελλάδα θα είναι σε μία δεκαετία πάνω από πέντε εκατομμύρια. Ας σημειωθεί ότι ο ανά έτος αριθμός των συλληφθέντων για παράνομη είσοδο στην Ιταλία είναι περίπου 30.000 άτομα σε πληθυσμό που υπερβαίνει τα 60 εκατομμύρια. Εκεί το πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης θεωρείται κρίσιμο και λαμβάνονται αυστηρά μέτρα, όπως και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Αντιθέτως, στην Ελλάδα αντιμετωπίζεται σαν πρόβλημα ρουτίνας και με ανέξοδες αντιρατσιστικές ρητορικές, που στην πράξη τροφοδοτούν τον ρατσισμό.

Η μεγάλη πλειοψηφία των λαθρομεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα έχουν τελικό προορισμό άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Μόνο ένα μικρό ποσοστό τους, όμως, καταφέρνει να φύγει από τη χώρα μας. Έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι είναι πιο εύκολη η παράνομη είσοδος από την παράνομη έξοδο. Με άλλα λόγια, η Ελλάδα αντιμετωπίζεται σαν χώρα-τράνζιτ, αλλά καταλήγει να γίνεται τελικός προορισμός, με αποτέλεσμα να λιμνάζει εδώ ο κύριος όγκος των λαθρομεταναστών, που έρχεται εξ Ανατολών.

Ακόμα και όσοι καταφέρνουν να μεταβούν σε άλλες κοινοτικές χώρες, εάν συλληφθούν εκεί, η Ελλάδα είναι υποχρεωμένη να τους δεχθεί πίσω. Με βάση τη συμφωνία «Δουβλίνο II» (2003) την ευθύνη για κάθε λαθρομετανάστη έχει η πρώτη χώρα εισόδου. Εκτός αυτού, το ποσοστό επαναπροώθησης είναι ασημαντό, επειδή τα κράτη προέλευσης των λαθρομεταναστών κατά κανόνα αρνούνται να τους δεχθούν πίσω.

Λαθρομετανάστες στην Ελλάδα χωρίς επιστροφή

Δεν τους δέχεται πίσω η Τουρκία

Τον αριθμό-ρεκόρ συλληφθέντων 146.337 λαθρομεταναστών κατέγραψε πέρυσι η άγνωστη αλλά καθημερινή μάχη στα σύνορα της Ελλάδας (κυρίως στα θαλάσσια) σύμφωνα με την επίσημη έκθεση των αρχών που δημοσιεύει σήμερα η «Κ». Χαρακτηριστικό της έκτασης αυτού του «μαύρου» εμπορίου είναι ότι την ίδια περίοδο συνελήφθησαν 2.211 άτομα ελληνικής, τουρκικής, αλβανικής και βουλγαρικής υπηκοότητας οι οποίοι έναντι μεγάλων χρηματικών ποσών επιχείρησαν την παράνομη μεταφορά των σύγχρονων «αθλίων».

Στις διαστάσεις αυτής της μάχης έρχεται να προστεθεί -σύμφωνα με την ελληνική έκθεση- και η συστηματική άρνηση της Τουρκίας να εκπληρώσει τις διεθνείς υποχρεώσεις της. Έτσι, ενώ μέχρι τον περασμένο Φεβρουάριο η Ελλάδα είχε ζητήσει από τους γείτονες να δεχθούν πίσω 60.875 λαθρομετανάστες, η Τουρκία συμφώνησε μόλις για 7.472, και τελικά δέχθηκε μόνο 2.206. Την ίδια στιγμή οι ελληνικές αρχές καταλογίζουν στις αντίστοιχες τουρκικές πωές όχι μόνο αρνούνται την επανείσοδο λαθρομεταναστών, αλλά και ότι ανέχονται (αν δεν ενθαρρύνουν) τη διοχέτευση μουσουλμάνων μεταναστών στην Ελλάδα. Προς τούτο, το Λιμενικό έχει καταγράψει σε βίντεο σκάφη του τουρκικού Λιμενικού να μεταφέρουν λαθρομετανάστες στα ελληνικά χωρικά ύδατα.